

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen och 34 § i lagen om utsläppshandel

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen och 34 § i lagen om utsläppshandel (RP 62/2026 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Julia Ranta, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Tupuna Manner, Transport- och kommunikationsverket
- jurist Anni Kuismin, Energimyndigheten
- Leading Regulatory Advisor Meri-Katriina Pyhäranta, Gasgrid Finland Oy
- vice ordförande, arbetsgruppen för reglering och verksamhetsmiljö Jenni Borg, Suomen vetyklusteri
- energi- och klimatexpert Arttu Karila, Finlands näringsliv rf
- ledande biogasexpert Anna Virolainen-Hynnä, Biokretslopp och Biogas Finland rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen och lagen om utsläppshandel ändras.

Syftet med propositionen är att göra de ändringar i nationell lagstiftning som bestämmelserna om visande av överensstämmelse med kraven för koldioxidsnåla bränslen i direktivet om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas förutsätter.

Enligt propositionen ska det nationella systemet dessutom utvidgas så att överensstämmelse med kraven för koldioxidsnåla bränslen också kan visas genom det nationella systemet.

I lagen om utsläppshandel föreslås en bestämmelse om kraven på att visa nollutsläpp från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen. I propositionen preciseras dessutom sätten för rederier och luftfartygsoperatörer att påvisa hållbarhet.

Betänkande EkUB 14/2026 rd

De föreslagna lagarna avses träda i kraft senast den 5 augusti 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionen gäller genomförandet av EU:s gasmarknadsdirektiv, dvs. direktiv (EU) 2024/1788. Det är fråga om bestämmelser om påvisande av att koldioxidsnåla bränslen stämmer överens med kraven, det vill säga hur och under vilka förutsättningar bränslen kan räknas som koldioxidsnåla. Ekonomiutskottet anser att lagförslagen fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar med motiveringen nedan.

Med koldioxidsnålt bränsle avses koldioxidsnålt väte, syntetiska gasformiga och flytande bränslen vars energiinnehåll hämtas från koldioxidsnål vätgas samt återvunna kolbaserade bränslen.

I och med den föreslagna ändringen utvidgas hållbarhetslagens tillämpningsområde till att gälla också koldioxidsnåla bränslen för vilka det ställs ett krav på utsläppsminskning på 70 procent jämfört med fossila referensbränslen. Uppfyllandet av kravet kan påvisas genom ett hållbarhetssystem som övervakas av den nationella Energimyndigheten eller genom ett frivilligt system som godkänts av kommissionen. Påvisandet av överensstämmelse med kraven ska genomföras på samma sätt som i fråga om förnybara drivmedel.

Till lagen om utsläppshandel fogas bestämmelser om påvisande av nollutsläpp från bränslen av icke-biologiskt ursprung, det vill säga så kallade RFNBO-bränslen och koldioxidsnåla bränslen. Samtidigt preciseras rederiernas och luftfartygsoperatörernas sätt att påvisa hållbarheten hos förnybara och koldioxidsnåla bränslen så att det räcker med ett hållbarhetsintyg från bränsleleverantören för att påvisa hållbarheten.

Förslagets konsekvenser gäller företag som har för avsikt att producera eller använda koldioxidsnåla bränslen. Propositionen ställer inga nationella minimimål för koldioxidsnåla bränslen, utan skapar de av EU förutsatta ramarna för påvisande och övervakning av bränslets överensstämmelse med kraven. Det kommersiella värdet av förnybara och koldioxidsnåla bränslen baserar sig på tillförlitlig certifiering som gör det möjligt att spåra produkternas hållbarhetsegenskaper. Lagändringen kan således bedömas skapa förutsättningar för utveckling av koldioxidsnåla lösningar på marknadsvillkor och främja branschens konkurrenskraft. Ekonomiutskottet ser det som viktigt att regleringen tar fasta på teknikneutralitet som bygger direkt på EU-lagstiftningen och säkerställer jämlika konkurrensvillkor och en förutsägbar omvärld på den inre marknaden.

Utfrågade sakkunniga har ansett att propositionen i allt väsentligt är motiverad. Vid utfrågningen framfördes det dock att hållbarhetssystemet inte omfattar alla produktionssätt för koldioxidsnåla bränslen, eftersom systemet är begränsat till verksamhetsutövare som producerar förnybara drivmedel av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen *i samma produktionsanläggning*. Avgränsningen beaktar inte alla produktionssätt för koldioxidsnåla bränslen, som kan produceras också på annat sätt än i samma produktionsanläggning som förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Propositionen kopplar således förfarandet för

Betänkande EkUB 14/2026 rd

påvisande av koldioxidsnålhet till aktörens produktionsprofil och inte enbart till bränslets egenskaper. Exempelvis en del av produktionen av koldioxidsnål gas kan uteslutas från systemet fastän bränslet i sig uppfyller EU:s koldioxidsnålhetskriterier. Då ska aktörerna kunna påvisa bränslenas hållbarhet genom frivilliga system som kommissionen har erkänt, i överensstämmelse med villkoren för dessa system. Ekonomiutskottet anser att den valda lösningen i detta skede är motiverad särskilt med tanke på myndighetsresurserna för kontrollen, men ser det som angeläget att framöver bedöma systemets omfattning och garantera tillräckliga resurser för att se till att kontrollsystemet faktiskt fungerar.

Ekonomiutskottet anser dessutom att det är viktigt att säkerställa att företagen inte orsakar parallella rapporteringsskyldigheter eller oklarheter mellan systemen på nationell nivå och EU-nivå till exempel i samband med införandet av en unionsdatabas. Sakkunniga har också påpekat att de beräkningsmetoder som fastställts i EU-lagstiftningen till vissa delar avviker från de etablerade ISO-standarderna för livscykelanalys. Det är därför viktigt att framöver säkerställa att metoderna är konsekventa och teknikneutrala i regleringen på EU-nivå för att olika produktionslösningar ska behandlas jämligt och regleringen ska styra investeringar på ett ändamålsenligt sätt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 62/2026 rd utan ändringar.

Helsingfors 19.5.2026

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Pauli Aalto-Setälä saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Heikki Vestman saml
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Ville Kaunisto saml.

Sekreterare var

utskottsrad Lauri Tenhunen.